

Pünkösöd után XXIII. vasárnap. Nagymisére.

Krisztus és a munka

K.K.T. Az Úr Jézus életét kitöltötte a szakadatlan munka. Isten ügyéért, a lelkek megmentéséért, testi-lelki nyomorúság enyhítéséért és megszüntetéséért dolgozva járta be a falvakat és városokat. Egy szebb, tartalmasabb és Istennek tetszőbb, emberhez méltó életnek tanait hirdette meg az emberiségnek. Egyszerű munkás család földi gyermekeként ízlelte meg a munkának nemcsak édességét, de fáradalmaival is, amikor nevelőatyja Szent József mellett kiveszi a részét annak munkájából. Alig tizenkét esztendő. Amikor önként vállalja a több napos fárasztó utat és a rettenetes hőséget, hogy elmenjen Jeruzsálembe és ott lerója az ima, az áldozat adóját mennyei Atyjának. Amikor pedig elindul nyilvános működésének útjára, hogy a mennyei Atya akaratát teljesítse, hányszor találjuk őt elfáradva. A szent Evangéliumban olvassuk, hogy mielőtt a háborgó tengert lecsendesíti, a hajócska hátsó részében elaludva pihente ki fáradalmaival. Mikor gyermekeket vittek hozzá, hogy reájuk téve kezét, azokat megáldja, a tanítványai akarják visszautasítani a tolakodó édesanyákat: Hagyjátok a Mestert mert fáradt, ne zavarjátok. A fáradtságos munkától ellankadva ül le megpihenni Jákob kútjához, vagy az útszéli fügefű árnyékába. Kijelenti: Atyám mindeztideig munkálkodik, ezért én is munkálkodom. Majd buzdítja tanítványait és követőit: Munkálkodjatok, míg nappal van, mert eljön az éjszaka, amikor senki sem dolgozhat.

És mégis, vannak emberek, akik hangoztatják, hogy a jézusi vallás csak az öregeknek és gyermekeknek való, mert csak a lélekkel és túlvilággal törődik, a földieket pedig megveti és elhanyagolja, és azt hirdeti: Ne aggódjatok arról mit eszünk, mit iszunk, vagy mivel ruházkodjunk, mert mindezeket a pogányok keresik. Márpedig – mint mondják ezek az emberek – a vallásból, Isten áldásából és ígéből, imádkozásból, templomba járásból, gyónásból és folytonos égre tekintésből, nem lehet megélni, nem lehet a családnak ruhát venni, kenyeret szegni és adót fizetni. Úgy beszélnek, mintha Jézus fölöslegesnek tartotta volna a munkát, mintha arra biztatná követőit, hogy csak égre bámulva, imádkozva, ölbetett kézzel, munka nélkül várjuk ruhát és a kenyeret és a tátott szájakba repülő sült galambot.

Ugye K.T. Aki csak egy kicsit is jártas a az Úr Jézus tanításában, az tisztán látja, hogy Krisztus és az ő Egyháza ilyen zagyvaságot nem tanít, ez csak ravasz elferdítései, rosszindulatú félremagyarázása szent vallásunknak azzal a szándékkal, hogy azt nevetség tárgyává tegyék és elidegenítsék tőle a vallásos embereket.

Ezzel a koholt, kitalált váddal szemben mi valljuk és bizonyítjuk, hogy éppen Krisztus tette az addig lenézett munkát mindenkire általánosan kötelezővé, példájával, tanításával megszentelte azt, a munkában meggörnyedt embert megvigasztalva felemelte, megkövetelte a munkás ember megbecsülését, amikor kimondja törvényét: méltó a munkás az ő bérére. És ezért a munkás embernek kellene Krisztus iránt a leghálásabbnak lenni.

Mert mi volt a munka és a munkás a világ szemében azok előtt, akik Krisztus tanítását nem ismerték, vagy nem fogadták el. Csak rabszolgáknak valónak tartották a testi munkát, és még a legműveltebb görög és római nép is a munkát a szabad emberre megalázónak tekintette. Azokat, akik kezük munkája után kényszerültek megkeresni mindennapi kenyerüket, lenézték, alacsonyabb emberfajnak tekintették, és mint tisztességtelen embereket tartották számon, amiért elvesztették polgárjogukat és mások megbecsülését. Ez volt a régi pogányság véleménye a munkáról. Aztán kezdtek az emberek az ellenkező végletbe esni. Míg a régi pogány világ a munkát és a munkást megvetette, a későbbi korok a boldog megelégedést, egyedül a munkában látták. Mind a két felfogás ellenkezik Krisztus tanításával. Mint mindenütt, itt is a helyes út az arany középúton van. A munka a keresztény ember előtt nem megalázó, lenézett rabszolgai foglalkozás, de nem is kizárólagos életcél és a boldogságnak egyedüli forrása, hanem az élet és természet általános törvénye, az egészséges embernek Istentől rendelt kötelessége, mely Jézus szellemében végezve istenszolgálatá magasztosul. A teremtés koronája, az ember a munka által is hasonlónak lesz a világot teremtő és kormányozó, szüntelenül munkálkodó felséges Úristenhez és az Úr Jézus Krisztushoz, aki a világ megváltásáért oly nehéz és véres munkát vállalt magára.

Ma már az egész világon elismerik, hogy csak a munkával szerzett jólét jogos, és érdemel tiszteletet az, aki szellemi vagy testi munkájával hozzájárul az emberiség jólétének előmozdításához. Csak azt felejtik el a világ hogy a munkásnak és a munkának ez a megbecsülése Krisztustól indult ki, aki a saját munkás életének példájával magasztalta fel az addig lenézett munkás ember méltóságát. Krisztustól indult ki aki a munkáról és a munkásról a régivel ellenkező új felfogást, új evangéliumot hirdetett. Tanítványait, apostolait a megvetett, lenézett munkások soraiból választja ki, mintegy jelezve, hogy minden munkát és munkást értékel és becsül. Tanításában, példabeszédeiben dicséri és magasztalja a szorgalmas munkásokat és elítéli a lusta munkakerülőket. Törvényei közé iktatja, hogy méltó a munkás az ő bérére, és az égbekiáltó bűnök közé sorolja a munkások bérének visszatartását is. Szent Pál apostol, aki siet kijelenteni, hogy tanítása nem az övé,

hanem Krisztusé, és ha valaki más Evangéliumot hirdet nektek, mint amit mi hirdettünk – még ha az égből angyal lenne is – átok alatt legyen – írja levelében híveinek. Ugyanez a Szent Pál azt is írja: Nem ettük ingyen senki kenyerét, hanem munkával és fáradsággal, éjjel nappal dolgozván, hogy magunkat például adjuk nektek. Meghirdeti a munkakötelezettség általános elvét, melyet a mai modern államok is bevettek alkotmányukba: Aki dolgozni nem akar, az ne is egyék. És a mikor Jézusnak, az apostoloknak és az Egyháznak egész élete folytonos és kemény munka volt, akkor nem igazságtalanság-e a hazug rágalom, mintha a kereszténység ellensége volna a munkának és a munkásnak. Hát a mi pogány őseinket is nem a hittérítő szerzetesek tanították-e meg a munkára, földművelésre, iparra és tudományra. És manapság is hittérítőink, amikor a vad népeknek Krisztus tanítását hirdetik, a missziós kápolnák mellé műhelyeket is építenek, hogy a keresztény tanítás elsajátításával egyszerre tanítsák meg a vad népeket iparra, hogy életüket szebbé, emberhez méltóbbá tegyék. Szent Ferenc fiai, a ferences barátok ezzel a jelmonddal indultak el apostoli munkájukra: imádkozzál és dolgozzál. Jézus és apostolainak a munkáról hirdetett tanítását, megvigasztalódva, hálával és boldog örömmel fogadták az első századok rabszolgái, mert Krisztus szavából kiéreztek, hogy ők nem megvetett igavonó állatok, mint ahogy az akkori világ tartotta őket, hanem a dologtalanul henyélőknél is értékesebbek az Isten szemében. Ezért lettek leghálásabb és leghűségesebb követői Jézusnak a munkások, mert bár nem a munkától, de a munka megalázó, megszegyenítő terhétől megváltotta őket.

És megértjük azt is most már, hogy a lázasan törtető, néha kimerülésig végzett munka mellett miért nem boldog mégse az ember. Azért, mert az emberek nagy részét inkább a kapzsi bírvágy űzi és munkájának eredményét élvezetvágyának kielégítésére fordítja. A gyötrő, kemény, verejtékes munkából hiányzik valami magasabb cél, mely meg tudná édesíteni a munkát, hiányzik az Isten. Egyik templom építését szemlélte valaki. Barátságosan megkérdezte az egyik kőfaragót: Mit dolgozik? Az közömbösen, unottan felelte: Követ faragok. A másiktól is kérdezte: Mivel foglalkozik? Az meg mogorván válaszolta: Ötven filléres órabérért görnyedek a forró napon. A megkérdezett harmadik munkás jókedvűen, barátságosan mosolyogva válaszolt: „Templomot építünk Istennek, és mi hárman vagyunk a legszerencsésebbek, mert az oltárhoz szükséges köveket mi faraghatjuk ki”. Nem érdekes, hogy ugyanazt a munkát mindenki más érzéssel, más

gondolatokkal végezheti. Egyik csak fárasztó terhet, a másik csak kenyérkeresetet lát benne, a harmadik boldogan faragja a követ, mert megérzi, hogy Isten oltárán dolgozik. Isten dicsőségét szolgálja vele. És így vagyunk minden munkával, nemcsak a templomépítéssel. Azt mondja az Úr Jézus: Aki utánam akar jönni, vegye fel keresztjét, úgy kövessen engem. És melyik legyen az a kereszt, melyet minden nap fölvesz az ember. A mindennapi munkánk, a foglalkozásunkkal, hivatásunkkal együtt járó kötelességeink elvégzése, amit megkönnyít a hit és tudat, hogy minden munkánkat Krisztust követő keresztthordozássá, istenszolgálattá, istentiszteletté, imádsággá tesszük, ha azokat Istennek szentelve, Isten kedvéért, Isten akaratát teljesítve végezzük. Az Istennek szentelt munka és kötelességteljesítés pedig jócselekedet és érdemszerző az örök élet számára.

Az Istenért végzett hétköznapi munkának szép példáját adta az egyháznak nagy szentje, Avillai Szent Teréz. Társai csodálkoztak rajta, hogy a konyhában főzés közben is milyen áhítattal tud imádkozni. A szent szerzetesnő azt felelte: Hiszen Isten mindenütt jelen van, a fazekak között is ott jár-kél az Úr. Tehát ott is beszélhetek vele és nekem a főzőkanál szerzi meg a mennyországot. Igen, a malteros ládák között és a szántóföldeken is ott jár-kele az Úr. Isten előtt nem is az a fontos, hogy ki milyen munkát végez, hanem az, hogy milyen lelkiállással végzi. Úgy tekinti-e valaki a munkát, mint fárasztó robotot, mint pénzszerzési lehetőséget, vagy mint Isten akaratának, Isten gondolatának teljesítését. Hiszen a mennyország elnyerése nem a nagy dolgok végzéséhez, nem is a vértanúsághoz van kötve, hanem a sokszor jelentéktelennek látszó, kicsiny, köznapi kötelességeink hűséges teljesítéséhez. Jézus tehát és a kereszténység nem azt tanítja, hogy csak égre bámulva, imádkozva és ölbe tett kezekkel várjuk a mennybe jutást, hanem hogy dolgozzunk azzal a hittel, hogy Isten a neki szentelt munkánk minden verejtékcseppjét megszámlálja és a földi, anyagi hasznon kívül ő is megfizet külön is túláradó mértékkel, már itt ezen a földön. És ha Krisztus tanítja is, hogy ne aggódjunk, mit eszünk és mit iszunk, nem azért tesztli, hogy a munkáról lebeszéljen bennünket, hanem azért, hogy abba

teljesen beletemetkezve el ne felejtjük az eget, el ne felejtjük soha, hogy nem a magunk erejére kell csupán hagyatkoznunk, hanem van egy gondviselő Isten is felettünk, aki nélkül semmit sem cselekedhetünk. Az ő tudta nélkül fejünknek egyetlen hajszála sem hullhat le.

Amikor ma a munkáról szólottam hozzátok, nem is az volt a célom, hogy benneteket munkára serkentssek, hiszen arra nincs szükség, dolgoztok eleget. Csak néhány gondolatban szerettem volna kifejtetni előttetek, hogyan is vélekedik Krisztus és az ő Egyháza a munkáról és munkásról. Csak néhány szóban szerettem volna fölhívni figyelmeteket, hogy a mindennapi munkátokban a fáradozáson, a pénzszerzési lehetőségeken túl lássátok meg azt is, hogy amikor dolgoztok, Isten akaratát teljesítitek, Jézus példáját követitek. Lássátok meg azt, hogy családjaitok, magatok és élettársatok kenyerét keresve Isten dicsőségéért, Isten tiszteletére munkálkodtok, mert Istentől alapított intézmény a család, a házasság és Istennek gondolata a munka, mint ennek a családi, házastársi intézménynek fenntartó erőforrása. És ha így tekinted a munkát, akkor megédesül a legnehezebb teher, akkor munkád közben sem feledkezel meg az Égről és munkád végső céljáról, Istenről, hanem tudni fogod imádkozni legnehezebb munkád közepette is:

Tebozzád kiáltok Édes Istenem.

És minden munkámat neked szentelem.

Mert te engemet munkára szántál.

Ép testbe arra formáltál.

Adj erőt s épiséget Uram azoknak,

Aki szent nevedben híven dolgoznak.

Hogy vidám kedvvel munkálkodhassunk

S munkánkkal téged áldhassunk.

Ámen

Kőröstarján, 1965. november 14.